

(29 Şubat 2008 tarihli ve 26802 sayılı Resmi Gazete)

Maliye Bakanlığından:

**2008 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE UYGULAMA TEBLİĞİ
(Sıra No: 5)**

Bilindiği üzere, 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve muhtelif kanunlarla bütçe işlemleri ile ilgili esas ve usulleri belirleme yetkisi Bakanlığımıza verilmiştir.

Bu çerçevede, bütçe uygulama sürecinin ana unsurlarını oluşturan serbest bırakma, revize, ödenek ekleme ve ödenek aktarma gibi bütçe işlemlerinin bütçe uygulama sürecinde sadelik ve kolaylık sağlayarak, harcamacı kuruluşların hizmet sunumlarında daha etkin olabilmelerine imkan tanımak amacıyla, aşağıdaki düzenlemelerin yapılması uygun görülmüştür.

I- Tanımlar

Ayrıntılı Harcama Programı (AHP): 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerin, aylar itibariyle yapabilecekleri harcamaları gösteren programı,

AHP (İcmal): Ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyi itibariyle oluşturulan ayrıntılı harcama programını,

AHP (Detay): Tertip düzeyinde oluşturulan ayrıntılı harcama programını,

Ayrıntılı Finansman Programı (AFP): 5018 sayılı Kanuna ekli (II), (III) ve (IV) sayılı cetvelde yer alan idareler tarafından kullanılan ve içeriğinde giderin (ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyinde), gelirin ve net finansmanın aylar itibariyle gerçekleşme hedefini gösteren programı,

AFP (Detay): AFP'nin gider kısmının tertip düzeyinde hazırlanması sonucunda oluşan AFP'yi,

Bloke ödenek: Bütçe ödeneklerinin AHP, AFP veya revize işlemleriyle aylara dağıtılmayan kısmını,

Revize işlemi: AHP ve AFP'nin gelir, gider ile net finansman programında, yıl içinde yapılacak her türlü değişiklik işlemi,

Serbest bırakma işlemi: AHP ve AFP yürürlüğe girmeden önceki dönemde ve aylık harcamalara ilişkin genelgelerle düzenlenen harcama izinlerinin yetersiz kaldığı durumlarda ödenek kullanımına izin veren işlemi,

Aktarma: Belli bir tertibe tahsis edilmiş olan ödeneğin, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, yılı bütçe kanunu ve diğer kanun hükümlerine dayanılarak, bir tertipten düşölüp başka bir tertibe eklenmesi işlemi,

Ödenek eklemesi: Genel bütçeli idarelerin ilgili kanunları gereğince, bütçede mevcut veya yeni açılacak bir tertibe ödenek ilave edilmesi işlemi,

Gelirli ödenek kaydı: 5724 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin 4, 5 ve 6 ncı fıkraları gereğince kaydedilecek gelirler ile 5018 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesi gereğince şartlı bağış ve yardım karşılığı olarak kaydedilen gelirlerin, bütçe ile ilişkisinin kurulması ve kullanımına imkan sağlanması amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplere yapılan ödenek kaydı işlemlerini,

Gelir fazlası karşılığı ödenek kaydı: Özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde öngörülmeven veya belirtilen tahmini tutarların üzerinde gerçekleşen gelirler karşılığı olarak mevcut veya yeni açılacak tertiplere yapılacak ödenek kaydı işlemlerini,

Likit karşılığı ödenek kaydı: 5724 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasına göre (veya diğere mevzuatta yer alan benzeri hükümlere göre), özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (F) işaretli cetvellerinde belirtilen, ödenekleştirilmeyen finansman karşılıkları ile gerçekleşen finansman fazlaları karşılığı olarak mevcut veya yeni açılacak tertibe yapılacak ödenek kaydı işlemini,

Ödenek devri: Genel bütçeli idarelerde harcanmayan kısmının ertesi yıla devredeceğı ilgili kanunlarla hüküm altına alınmış olan her türlü ödeneğın, bütçe ile ilişkisinin kurulması ve kullanımına imkan sağlanması amacıyla mevcut veya yeni açılacak bir tertibe eklenmesi işlemini,

Ödenek iptali: Muhtelif kanunlarla verilmiş olan yetkilere istinaden, Maliye Bakanlığınca bütçe ödeneklerinin iptal edilmesi işlemini,

İptal işlemi: Yapılmış olan bütçe işlemini ortadan kaldıran işlemi, ifade etmektedir.

II- İlke ve Esaslar

1) İdareler hizmetlerinin gerektirdiğı harcamaları, 2008 yılı AHP ve AFP dahilinde gerçekleştireceklerdir.

2) Öngörüldüğü dönemden daha önce kullanılması gerekli olan ödenekler için, AHP (İcmal) ve AFP'de değişiklik oluşturmıyacak şekilde tertip düzeyinde değişiklikler yapılarak ihtiyacın karşılanması esastır.

3) İdareler, 5018 sayılı Kanununun 21 inci maddesinde yer alan aktarmaya getirilen sınırlamaları ve diğere kanunlardaki benzeri hükümleri dikkate alarak; her bir tertibin yılsonu ödenek ihtiyacını göz önünde bulundurarak aktarma işlemini gerçekleştirecek veya aktarma talebinde bulunacaklardır.

Diğere taraftan ödenek eklenen tertipten düşme yapılamayacağından idareler bu yönde aktarma işlemi yapamayacağı gibi aktarma talebinde de bulunmayacaklardır.

4) Her türlü ilave ödenek ihtiyacı, öncelikle idarenin tasarrufu mümkün olan tertiplerinden aktarma yapılmak suretiyle karşılanacaktır.

5) 5724 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasına göre yapılacak aktarma işlemlerinde;

(a) Madde hükmü ile idarelere verilen aktarma yetkisinin hesaplanmasında aktarma işlemi ile ödenek eklenecek tertibin Bütçe Kanununda yer alan başlangıç ödeneğinin % 20'si esas alınacaktır. Bu itibarla, yıl içinde yapılan aktarma ve ekleme işlemleri sonucu meydana gelen ödenek değişiklikleri söz konusu oranın hesabında dikkate alınmayacaktır. Ayrıca, yıl içinde yeni açılan tertiplerin başlangıç ödeneğinden söz edilemeyeceğinden, idareler yeni açılan tertiplere ödenek aktarması yapamayacaklardır.

(b) İdareler, belirtilen oranı aşmamak üzere birden fazla aktarma işlemi gerçekleştirebileceklerdir. Ancak idarelerce aktarılan ödenek miktarı, hiçbir şekilde eklenen tertibin başlangıç ödeneğinin % 20'sini geçmeyecektir.

(c) Bakanlığımıza iletilen bütçe içi aktarma taleplerinde, idarelere verilen aktarma yetkisinin kullanılıp kullanılmadığı hususu ayrıca değerlendirileceğinden, idareler öncelikle % 20'lik yetkilerini kullanarak aktarma işlemlerini gerçekleştirecekler, sözkonusu yetki kullanılmadan Bakanlığımızdan bütçe içi aktarma talebinde bulunmayacaklardır.

6) Aktarma işleminin yapılabilmesi için aktarılacak ödeneğin, işlemin yapıldığı tarih itibariyle kullanılabilir (serbest, ödenek gönderme belgesine bağlanmamış, ön ödeme yapılmamış) durumda olması gerekmektedir.

7) Bütçelerin, "03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri" ve "05- Cari Transferler" ekonomik kodlarında yer alan cari nitelikli ödenekler ile "06- Sermaye Giderleri" ve "07- Sermaye Transferleri" ekonomik kodlarında yer alan sermaye nitelikli ödenekler arasında aktarma yapılmaması esastır. Ancak zorunlu hallerde, idarelerin bu nitelikteki aktarma işlemlerinin tamamı ilgili mevzuat çerçevesinde Bakanlığımızca sonuçlandırılacaktır.

8) Likit karşılığı ve gelir fazlası karşılığı ödenek kaydı işlemlerinde aşağıdaki esaslara uyulacaktır:

(a) Likit karşılığı ödenek kaydı işlemlerinde; devreden kullanılabilir nakit olarak, açılış bilançolarının "10-Hazır Değerler" hesap grubunda yer alan hesapların bakiyelerinden proje özel hesabı, şartlı bağış ve yardımlar, emanetler, alınan depozito ve teminatlar, alınan kısa vadeli avanslar, ödenecek vergi ve fonlar, ödenecek sosyal güvenlik kesintileri ile fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat tutarları düşüldükten sonra kalan pozitif değer dikkate alınacaktır.

(b) İdareler, devreden kullanılabilir nakit tutar ile finansman cetvelinde öngörülen net finansman tutarı arasındaki fark kadar likit karşılığı ödenek kaydı yapabileceklerdir. Ayrıca (B) işaretli cetvellerinde yer alan öz gelir kodlarının dördüncü düzeyi itibariyle tahmin edilen tutarları aşan miktarlar için gelir fazlası karşılığı ödenek kaydı yapabileceklerdir.

(c) Hazine yardımı alan özel bütçeli idareler, önceki yıla mahsuben gönderilen hazine yardımı tutarları için de likit karşılığı ödenek kaydı yapabileceklerdir.

(d) Hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerde, önceki yıldan devreden kullanılabilir nakit tutarların ve (B) işaretli cetvellerindeki tahmini tutar üzerinde gerçekleşen gelirlerin, öncelikle aylık nakit ihtiyacının karşılanmasında kullanılması, aylık nakit ihtiyacı karşılanmadan likit karşılığı ve gelir fazlası karşılığı ödenek kaydı yapılmaması esastır.

(e) Likit karşılığı ödenek kaydı yapılırken, idarenin nakit ihtiyacının göz önünde bulundurulması ve nakit yönetiminin sıkıntıya sokulmaması amacıyla, belli bir nakit değer (kasa+banka) ödenek kaydedilmeyerek, ihtiyat olarak hesaplarda tutulması gerekmektedir.

(f) İdareler, likit karşılığı ve gelir fazlası karşılığı ödenek kaydı işlemlerini, kamu kaynaklarının verimli ve etkin kullanılması ve yedek ödenek taleplerinin en aza indirilmesini teminen, öncelikle bütçenin mevcut ödenek ihtiyacını ve gerçekleştirmeler dikkate alındığında yıl sonunda ortaya çıkması muhtemel ödenek ihtiyaçlarını karşılamak üzere yapacaklardır.

(g) İdareler, akreditif ve yüklenme artıklarının devri ile şartlı bağış ve yardımlardan kaynaklanan ödenek kaydı işlemlerini likit karşılığı ödenek kaydı olarak gerçekleştireceklerdir.

9) Yılı yatırım programlarında değişiklik gerektiren bütçe işlemlerinden önce "2008 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar"a uygun olarak gerekli program değişiklikleri tamamlanacaktır.

10) Hatalı bütçe işlemi, iptal edilmek suretiyle düzeltilecektir. İptal işleminin yapılabilmesi için ilgili tertiplerdeki hatalı işleme konu olan ödeneğin, kullanılabilir durumda bulunması gerekmektedir.

III- Genel Bütçeli İdarelerde Özel Gelir Karşılığı Yer Alan Ödeneklere İlişkin İşlemler

Bilindiği üzere, muhtelif kanun hükümleri çerçevesinde genel bütçeli idarelerce yıl içinde elde edilmesi tahmin edilen özel gelirler dikkate alınarak, bu idarelerin bütçelerine 2008 yılında ödenek tefrik edilmiştir. Bu ödeneklerin kullanımında aşağıdaki ilkelere uyulacaktır:

1) 2007 yılında bu amaçla tefrik edilip kullanılmayan ödenekler, 2008 yılı bütçesinde mevcut veya yeni açılacak tertiplere devren ödenek kaydedilecektir.

2) Bütçelerin "6" finansman kodundaki ödeneklerden;

(a) Tefrik edildiği tertipte kullanılması öngörülen ödenekler, gelir gerçekleşmesine göre gerektiğinde Bakanlığımızca revize edilmek suretiyle kullanılacaktır.

(b) Tefrik edildiği tertipten hizmetin gerektirdiği ilgili tertiplere aktarılarak kullanılması öngörülen ödenekler, gelir gerçekleştirmelerine göre Bakanlığımızca revize edildikten sonra aktarma yapılmak suretiyle kullanılacaktır.

IV- Borç Ödemeleri

Bilindiği üzere, Analitik Bütçe Sınıflandırmasında "İlama bağlı borçlar" ayrı bir tertipte bütçelenmemektedir. Bu tür ödemeler, borç konusu hizmetlerin yürütüldüğü ilgili tertiplerden yapılmaktadır.

Bu kapsamda yapılacak aktarma talepleri ve harcamalarda, aşağıda yer alan hususlara uyulacaktır:

1) İlamdan kaynaklanan borçlar, borcun doğduğu hizmetin yürütüldüğü tertiplerden ödenecektir.

2) Bu tür ödemelerden kaynaklanan ödenek yetersizlikleri, öncelikle tasarrufu mümkün olan tertiplerden aktarma yapılmak suretiyle karşılanacaktır.

3) Tasarruf imkanının bulunmaması halinde, Bakanlığımız bütçesine bu amaçla tefrik edilmiş olan ilgili tertiplerden gerekli ödenek talep edilebilecektir.

Öte yandan idarelerin Beyiye aidatları ve mahkeme harç ve giderlerine ilişkin ödenek ihtiyaçları, öncelikle tasarruf imkanı olan tertiplerden ödenek aktarmak suretiyle karşılanacak, tasarruf imkanının bulunmaması halinde Bakanlığımız bütçesinde yer alan ilgili tertipten karşılanmak üzere ödenek talebinde bulunulacaktır.

V- Akreditif ve Yüklenme Artığı Devir İşlemleri

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kanunun 35 inci maddesine göre; açılmış olan akreditiflere ilişkin kredi artıkları ile yüklenme artıkları, ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunmaktadır. Bu çerçevede, artık karşılıklarının ödenek kaydedilmesine ilişkin olarak;

1) Genel bütçeli idareler, ödenek devrine dayanak teşkil eden belgeleri ekleyerek, ödenek devir taleplerini Bakanlığımıza (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) iletcekler ve Bakanlığımızca ödenek eklemesi işlemi gerçekleştirilecektir.

2) Diğer idareler ise devredilmesi gereken tutarlara ilişkin olarak likit karşılığı ödenek kaydı işlemini 5018 ve 5724 sayılı Kanunların ilgili hükümlerine göre yapacaklardır.

VI- Bütçe İşlemlerinde Yetki

Bütçe işlemleriyle ilgili olarak, muhtelif kanunlarla doğrudan idarelere verilen yetkiler ile Bakanlığımıza verilmiş olan yetkilerden idarelere devredilenlerin kullanımında aşağıdaki esas ve usullere uyulacaktır:

1) AHP (İcmal) ve AFP deki revizeler Bakanlığımız tarafından; icmalı değiştirmeyecek tertip düzeyindeki değişiklikler ise idareler tarafından yapılacaktır. Bloke tutulan ödeneklere ilişkin revizeler, Bakanlığımız tarafından tertip bazında yapılacağından, idarelerce revize talepleri Bakanlığımıza bu düzeyde iletilecektir.

2) Ödenek ekleme, devren ödenek kaydı ve ödenek iptali işlemlerine ilişkin talepler, Bakanlığımızca (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) değerlendirilecek ve sonuçlandırılacaktır.

3) 5724 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 5 ve 6 ncı fıkraları gereğince yapılacak gelirli ödenek kaydı işlemleri Bakanlığımızca, diğer gelirli ödenek kaydı işlemleri ile gelir fazlası karşılığı ve likit karşılığı ödenek kaydı işlemleri idareler tarafından gerçekleştirilecektir.

4) 5724 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrası çerçevesinde; genel ve özel bütçeli idareler, aktarma yapılacak (aktarma işlemi ile ödenek eklenecek) tertipteki ödeneğin % 20'sine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabileceklerdir. Bu aktarmaların dışında kalan her türlü aktarma işlemlerine ilişkin talepler Bakanlığımızca değerlendirilecektir.

5) Bütçe işlemlerinin iptal edilmesinin gerektiği hallerde; iptal işlemi, iptale konu işlemi yapan birim tarafından gerçekleştirilecektir.

VII- Bütçe İşlem Süreçleri

1) Revize İşlemi:

Revizelere ilişkin talepler, "Bütçe İşlem Talep Formu"na gerekçe eklenmek suretiyle Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) iletilecektir.

Strateji Geliştirme Birimleri, Bakanlığımızca gerçekleştirilen revize işlemi üzerine tertip düzeyindeki gerekli değişiklikleri e-bütçe'de yapacaklar ve işlemin sonucundan Bakanlığımızı bilgilendireceklerdir.

İdarelerin yetkisinde olan detay kayıtlardaki değişiklik işlemleri, 7 gün içinde Bakanlığımıza (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne) bildirilecektir.

Bloke tutulan ödeneklere ilişkin revizeler tertip bazında yapılacağından, idarelerce revize talepleri Bakanlığımıza bu düzeyde gönderilecektir.

Hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerin bloke tutulan hazine yardımlarının kullanılabilir duruma getirilmesi, sözkonusu idarelerin talebi üzerine, aylık nakit ihtiyaçları Bakanlığımızca değerlendirilerek, AFP revize işlemi yapılmak suretiyle gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, idareler ay sonu kasa, banka, avans, emanet durumları ve diğer likit değer ve nakdi yükümlülüklerine ilişkin verilerinin yanı sıra ilgili ay harcama ve gelir tahminlerini içeren gerekçeli bir yazıyla hazine yardımı revizesi taleplerini en geç ilgili ayın 5'ine kadar Bakanlığımıza (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) göndereceklerdir.

2) Ödenek Ekleme İşlemi:

Ödenek eklemeye ilişkin talepler, gerekçeleriyle birlikte "Bütçe İşlem Talep Formu" doldurularak Bakanlığımıza (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) iletilecektir.

3) Ödenek Devri:

Ödenek devrine ilişkin talepler, gerekçeleriyle birlikte "Bütçe İşlem Talep Formu" doldurularak Bakanlığımıza (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) iletilecektir.

4) Ödenek Kaydı ve Aktarma İşlemleri:

Gelirli ödenek kaydı, gelir fazlası karşılığı ödenek kaydı, likit karşılığı ödenek kaydı işlemleri ile idareler tarafından sonuçlandırılan aktarma işlemleri;

- Sayıştay Başkanlığına,
 - Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne,
 - Muhasebat Genel Müdürlüğüne,
- ilgili bütçe işlem formları ile bildirilecektir.

Diğer aktarma işlemlerine ilişkin talepler Bakanlığımıza (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) iletilecektir.

5) Bütçe İşlemlerinde "Yeni Tertip" Açılması:

Kurum bütçelerinde açılması gereken yeni tertipler ile gelir ve finansman kodları, ilgili kurum ile Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünde kurum bütçesinden sorumlu Devlet Bütçe Uzmanı arasında Analitik Bütçe Sınıflandırmasının kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma ilke ve kriterleri bakımından mutabakat sağlanarak açılacaktır.

6) Bütçe İşlemlerinin İptali:

Bütçe işlemi iptali, "Bütçe İşlemi İptal Formu" kullanmak suretiyle gerçekleştirilecektir. Bu işlemler gerekçesiyle birlikte, daha önce işlemle ilgili bildirim yapılmış olan birimlere gönderilecektir.

7) Ödenek İptali İşlemi:

Ödenek iptaline ilişkin talepler, gerekçeleriyle birlikte "Bütçe İşlem Talep Formu" doldurularak Bakanlığımıza (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) iletilecektir.

8) İşlemlerin e-bütçe'de Kaydı ve İzlenmesi:

İdareler, her türlü bütçe işlem ve bütçe işlem taleplerini e-bütçe'de gerçekleştireceklerdir. Bütçe işlemleri ile bütçe işlem talepleri bundan böyle ayrı bölümlerde izleneceğinden, idareler bütçe işlemlerini ilgili bütçe işlem türü altında yer alan "bütçe işlem" seçeneğinden, bütçe işlem taleplerini ise ilgili bütçe işlem türü altında yer alan "talep" seçeneğinden gerçekleştireceklerdir.

Bu Tebliğin uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, her türlü tedbiri almaya Bakanlığımız (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) yetkilidir.

Tebliğ olunur.